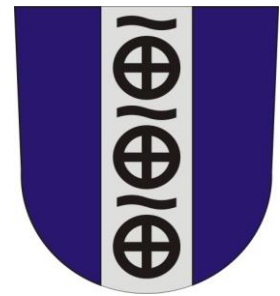

Viru-Nigula Teataja

Hind 0,2 €

nr 1 (192) jaanuar 2015

KABELI KÜLA

Hilisem ridaküla, asub Linnuse ja Ojaküla vahel. Ojakülast eraldab teda 1896. a ehitatud Kunda-Rakvere raudtee.

Kabeli on arvatavasti eksisteerinud Linnuse küla varjus, sest sellist nime 1923. a külade loetelus ei ole. 1948/49 kolhooside loomise ajal ei näe veel kirjapildis Kabelit, mis tähendab, et sajandi teisel poolel pidi ta selle sakraalse ehitise nime saama või taassaama.

Aegade jooksul on korduvalt külasid liidetud ja lahutatud, mine tea, millal on siinsel paigal kabeliga tegemist olnud. Mitmed kabelid, eriti mere ligidal, on ehitatud tänumeeles meretormist pääsenute poolt.

Kui 17. saj Kunda mõisas põetati laevahukust pääsenuid, kas siis ei võidud lähedale väike kabel ehitada ?

Kabeleid on mitmesuguseid. Eestis on hulgaliselt mõisnike rajatud matmis- ja hauakabeleid, Setumaal oli omal ajal igas külas väike puust palvemaja – tsässon. Nimi tuleneb tunniajalisest teenitusest (vene keeles on tund tšas).

Põhja-Eesti suurematest kabelitest on Harjumaal Saha, Lääne-Virumaal Käsmu, Esku ja Vainupea. Käsmu puust kabel valmis 1863. a külarahva korjandusrahadega. Aaspere parun Dellingshausen olnud seotud keiser Aleksander II atentaadiga.

Karistuse kartusel lasknud kaval parun end surnuks kuulutada ja oma surnukeha asemel tammepakk tinakirstus Käsmu kabelisse matta. Ise aga kolinud Saksamaale.

Esku kabel ehitati Sagadi mõisnik Fock'i käsul 1843-1845. Sel ajal kehtis karm kord, kohalikke pidi maetama kindlasse ritta ühesuguste nimesiltide ja puuristidega, teisi surnuid tohtis matta ainult mõisniku eriloal.

Vainupea kabeli asutamisaasta on 1741. 1888/89 ehitati puust kabeli asemele paekivist. 1989.a

restaureeriti ja töid jätkub siin tänapäevalgi – nii nagu kõigi vanade ehitiste kallal peab aeg-ajalt kõpitsema.

Saha kabel on legendaarsemaid katoliiklikke pühakodasid Eestis, tänu taastustöödele on ta säilinud muutumatul kujul. Asub Loo asula ligidal, on ehitatud paekivist 15. saj tänuliku üliku poolt, kes pääses tormiselt merelt. Mees otsustanud kabeli rajada hiiepihlaka kõrvale. Kohalikud olid vastu ja hakkasid öösel alusmüüre lõhkuma.

Hirmutamiseks ja karistuseks müürinud ülik kolm meest peadpidi kabeliukse kõrvale ja pärast seda ei julgenud keegi enam ehitust takistada. Kabelis aga ei hakatudki käima nii, et hoone jäi mõneks ajaks lagunema. Kolm õnarus, kus õnnetud külamehed olevat oma elu jätnud, on kiviseinas tänaseni näha. Nii räägivad legendid.

Legendid lähendavad objekte, nende vastu tekib suurem huvi ja soov tahta neile pikka püsimist.

Meie vallas on Viru-Nigula kalmistul väike kivist kabel ja ka rohkete legendidega seotud Maarja kabeli vare 13. sajandist.

Kabeliküla ja teisi asulaid peale raudtee on vähe uuritud. Küla teeb ilusaks kurviline käänak tee keskosas ja otsustage ise, kus on veel nii palju loodus- ja puunimedega talukohti ?

Mõned näited: Öunapuu, Jaanimäe (R. Nõmmik), Lepiku, Männiku (P. Timm), Kaasiku (M. Timm), Järve (Ehvärt), Vanakivi (end. Kivinuka Elve ja Vello Vasser), Pihlaka (Uustalu, endine omanik Karl Volmer, kolhoosi „Põllumees“ esimees), Kruusamäe (Abo), Saare (H. Essaja), Lillemäe (Toomik), Kase (I. Eerma), Aaviku, Kadaka (Põldma), Kirsipuu (Tamm), Öuna (Järvepere-Luik), Sepa (Nõmmik, endine omanik Ilmar Laasma /Laasmäe/, kes oli kinomehhaanik, käis külades filme näitamas.

Kui Sulev Nõmmik kolhooside ajal Pada osakonnas tutvus sealsete meestega ja ütles oma nime, siis üks meestest ütles: „Kui sina oled Sulev →

Nõmmik, siis mina olen Valdo Pant !“ Ütleja oli Valdo Tõemets.

Külas on 23 elanikku, kasutuses on 14 majapidamist.

Siinsele paigale annab eripära raudtee lähedus. Ei kuule teised valla külad, peale Kabeli ja Ojaküla, kuidas ligidal kolksuvad vagunirattad ja ei ole nad näinud dresiini Kunda-Rakvere vahel veeremas. Dresiiniga veeti reisijaid eelmise sajandi esimesel poolel 60-ndate keskpaigani, peale mida hakkasid liikuma bussid.

Talude nimekirja andis Kaasiku talu perenaine Mai Timm. Suur tänu, Mai ! Kabelitest lugesin väärtteosest Indrek Rohtmetsa „Teekaslane“ ja Helmut Joonuksi „Viru rannikul“.

Jutu jätkuks võiks lisada mõne sõna inglitest, sest nii Kabelid kui inglid on seotud pühadusega.

Christine Astellil on raamat taevastest inglitest, kus on kirjeldatud seitset peainglit ja nende kuningat Metatroni. Miikael – kaitse peaingel ja sõjamees, Gabriel – kuulutamise, juhtimise ja ülestõusmise ingel. Ta on naissoost, kuulutas ette Ristija Johannese ja Jeesuse sündi, on sündimata laste hingede kasvataja ja õpetaja 9 kuu jooksul.

Raafael – arst, ravitseja. Uriel – rahu, pääsemise ja abi peaingel. Chamuel – armastus, tänu, ilu, kaastunne. Jophiel – valgustuse peaingel, tarkus, inspiratsioon, kunstnike kaitsja. Zadkiel – rõõmu ingel, takistas Aabrahami Iisaki ohverdamisel, tunnuseks violetne leek.

Imelik lugu juhtus Soome talvesõjas:

„Jaanuari keskpaiku, 1940. a öösel kui rindele liikus 600. meheline sõjaväegrupp, ilmus taevaletulele suurelt ingel, kes väljasirutatud kätega lendas Venemaa poole. Seda nägid kõik 600 meest. Soomlased ei osanud seda millegagi seletada, enamik rahvast arvas, et tuleb rahu. 12. märtsist tuligi vaherahu. Sellest nähtusest kirjutasid kõik maailma ajalehed. „ (Valentine Nõlvak „Ellujääja mälestused“)

On olemas ka maapealsed inglid – inimesed, kes hädasolijaid aitavad ja õigel ajal appi tulevad.

Neid ja taevaseid on kujutatud luules, maalikunstis, kaunites lauludes.

Jaanuar on lootuste kuu. Me soovime ja loodame, et uus aasta tooks õnne. Osa meist usub kaitseinglitesse, kes aitavad suuremate hädadeta aasta mööda saata.

Heili TARJAN

VALLAVALITSUSES

8. detsembril

Vajaduspõhise peretoetuse maksmine

Maksta vajaduspõhist peretoetust kahele taotlejale

Katastriüksuse jagamine, sihtotstarbe määramine ja kat. üksuse nime muutmise

Nõustuda Janos Meikasele, Tõnu Sepale ja Silja Sepale kuuluva Jaatsalu kat. üksuse jagamisega järgmiselt:
Moodustada Jaatsalu kat. üksus suurusega 30,47 ha, Jaatpõllu kat. üksus suurusega 9,35 ha ja Tuka kat. üksus suurusega 2,01 ha. Maatükid asuvad Mahu külas, kõikide sihtotstarve maatulundusmaa.

Koolitranspordi kompenseerimine

Hüvitada Vasta Kooli õpilase

transpordikulu novembrikuu eest.

Kasutuslubade väljastamine

Tunnistada Mahu külas, Forelli maaüksusel üksikelamu ehitustööd valminuks.

* * *

Tunnistada samal maaüksusel abihoone ehitustööd valminuks.

Ehitusloa väljastamine

Anda välja ehitusluba OÜ Kraavi Põllumajandusele lauda laiendamiseks ja rekonstrueerimiseks Kanguristi külas, Kraavi maaüksusel.

Viru-Nigula valla eelarve reservfondist raha eraldamine

Kasutada 2014. a eelarve reservfondi alljärgnevateks kuludeks:

Vallavalitsus – 1025 €

Kaitseliit – 310 €

Maa majandus – 155€

Tasuta kooli(lasteaia)toidu taotlemise avalduse vormi kehtestamine

Kehtestada tasuta kooli(lasteaia)toidu taotlemise avalduse vorm.
Korraldus jõustub teatavakstegemisest.

22. detsembril

Toimetulekutoetuste ja täiendavate sotsiaaltoetuste maksmine

Maksta toimetulekutoetust 1294,92 € eest 11-le avaldajale. Maksta täiendavat sotsiaaltoetust 270,93€ eest 5-le avaldajale.

Aadli kinnistu detailplaneeringu koostamise algatamine

Algatada Letipea külas paikneva Aadli kinnistu (90202:006:1170) detail - planeering. Det. planeeringuga hõivatud ala suurus 1,5 ha. ➔

Planeeringu eesmärk: kinnistu jagamine kruntideks, maa sihtotstarbe muutmine elamumaaks, ehitusõiguse, tehnovõrkude paigutuse ja olulisemate arhitektuursete tingimuste määramine. Detailplaneering on vastavuses valla üldplaneeringuga. Kinnitada Aadli kinnistu detailplaneeringu lähteülesanne.

Katastriüksuse jagamine, sihtotstarbe määramine ja katastriüksuse nime muutmine

Nõustada Kuno Veskile kuuluva Samma külas asuva Liiviku katastriüksuse (90202:003:0166) jagamisega kaheks eraldi katastriüksuseks. Moodustada Liiviku kat. üksus, suurusega 3,6 ha ja Veskimetsa kat. üksus, suurusega 3,97 ha. Sihtotstarbed maatulundusmaa.

Riigihanke „Vasta Kooli veetöötlusjaama ehitustööd“ algatamine

Viia läbi eelnimetatud riigihange. Moodustada komisjon alljärgnevas koosseisus: Esimees: Guido Reimer Liikmed: Raido Tetto Ervins Veitsurs

Projekteerimistingimuste saamise taotluse läbivaatamine

Väljastada AS Eltel Networksile proj. tingimused valguskaabel mikrotorustikus ehitusprojekti koostamiseks Pada, Pada-Aruküla ja Tüükri külates.

Ehituslubade väljastamised

Anda välja ehitusluba OÜ Lammasmäe Puhkekeskusele

kuuri rekonstrueerimiseks Linnuse külas, Jahimaja mü-l.

* * *

Anda välja ehitusluba OÜ Lammasmäe Puhkekeskusele olmehoone ehitamiseks Jahimaja mü-l.

* * *

Anda välja ehitusluba Anatoli Artjomovile aiamaa täielikuks lammutamiseks Suur-Kaliküla ühistu 33 mü-l.

Kasutuslubade väljastamised

Tunnistada Pada külas Noorekarja mü-l asuva heinaküüni välispiirete rekonstrueerimistööd valminuks.

* * *

Tunnistada Mahu külas Sadama mü-l asuva külaseltsi maja tehnosüsteemide muutmise ehitustööd valminuks

Laulumehed tegid jõulukingi

Hiljuti oma 20. juubelit tähistanud Viru-Nigula laulumehi ootas esimeses peojärgses proovis kenake üllatus. Üks meie laulude austajatest oli meile saatnud sünnipäevatordi! Vanaproua Helvi Jalasto soovis meile õnne juubeli puhul ja teatas, et tervis kahjuks ei lubanud tal endal kontserdile tulla, aga talle väga meie lood meeldivad. Otsustasime meie väarikas eas fänni (Helvil täitus tänavu 90. eluaasta!) meeles pidada oma plaadi kinkimisega. Kui selgus, et tal pole ka plaadimängijat, otsustasime talle kinkida selle jõuludeks!

Viru-Nigula Meeste plaat on nüüdsest olemas ka vanurite turvakodu plaadiriivil.

Rõõmsaid pühi kõigile ja õnnelikku uut aastat!

Jaak LEPIK

Tagasivaade detsembrikuusse

Eelmise aasta saatsime Vasta koolis minevikku ohtrate ning meeldejäävate tegevustega.

Detsembrikuu algas lasteaias advendiaja alguse tähistamisega. Iga rühm sisustas ühe advendihommiku.

2.detsembril külastasid nii lasteaeda kui ka kooli Keskkonnaameti spetsialistid, kes tutvustasid oma vahvate õppeprogrammide läbi lastele nii prügi sorteerimist (programm "Sipelgas Ferda vähendab prügi") kui ka ökoloogilise jalajälje jätmise teematikat (programm "Kuidas vähendada ökoloogilist jalajälge").

4.novembril said 6.ja 7.klassi õpilased osa Foorumteatrist. Foorumteater on osalusteater, mis ajendab õppima ja leidma lahendusi erinevatele probleemidele. Foorumteatris saab inimene harjutada, kuidas tulla toime igapäevaelus tekkivate olukordadega, mis tulenevad suhetest ja suhtlemisest. Õpilased said suurepärase kogemuse osaliseks. Läbi mängiti mitmesuguseid päevakohaseid situatsioone, mis tekitasid ohtralt mõtteavaldusi ning võimalusi oma edasiste tegevuste paremaks analüüsimiseks. Nii mõnigi õpilane, kes töötoa alguses olid pisut negatiivselt meelestatud, muutsid päeva lõpus oma arvamust ja olid positiivsemad.

9.detsembri õhtupoolikul kogunesid Vasta kooli õpilased Maarja kabeli juurde, et osaleda noorsoopolitsei poolt korraldatud helkuri vajalikkust rõhutaval praktilistel tegevustel. Oli väga õpetlik õhtupoolik. Aitäh

bussijuht Valtrile, kes ürituse õnnestumisele rõõmsalt kaasa aitas. 10.detsembril külastasid algklasside õpilased Nukuteatrit ning vaatasid üheskoos etendust "Võlupood".

12.detsembril kogunesid nii õpilased kui ka nende lähedased rahvamajja, et osaleda traditsioonilisel jõululaadal. Müüjaid oli sel aastal rohkem kui eelmisel aastal ning kauplemisruumi kippus väheks jääma. Tore, et protsessi olid haaratud ka lapsevanemad, kes aitasid sättida müügiplatsi või valmistasid ette sobivat kaupa. Kultuuriprogrammi pakkusid Kunda muusikakooli õpilased. Lisaks oli kõigil huvilistel võimalus kaasa lüüa töötubades, kus valmistada sai nii hällinukke, kaunistada küünlaid ja piparkooke, panna ennast proovile nuputamises. Aitäh kõikidele osalejatele ja töötubade korraldajatele.

Alates 15.detsembrist osalesid kõik kooli õpilased usinalt jõulupeo näidendi proovides. Sel aastal koordineerisid jõluetenduse valmimist 7.klassi õpilased ja nende klassijuhataja Tiina Rikkolas. Tegemist on traditsioonilise üritusega, milles on alati iga õpilase roll tähtis- kes on helindaja, kes täidab etenduses mõnda rolli, kes vastutab kavade valmimise eest jne. Tore, et esietendust tuleb alati väga palju külalisi vaatama ning lapsevanemad oma lastele rõõmsal meelel kaasa elavad.

18.detsembril toimus koolis jõululõuna ning väike aktus ja filmikoolitusel valminud filmide vaatamine. Aktusel tänati õpilasi, kes Robotexi digitaaljoonistuskonkursil suurepäraselt esinesid. Samuti tänati ka õpilasi, kes filmikoolitusel aktiivselt osalesid. Sama päeva hommikupoolikul külastas Jõuluvana lasteaia "Jänkude" rühma ning õhtupoolikul oli lasteaia saalist saanud "Päkapikkude kool". Ka "direktor Jõuluvana" jõudis õigel ajal kohale ja väikesed päkapikud tundsid suurt rõõmu kommi-pakkide üle.

„Jänkude“ rühma jõulupidu

Tekst ja foto: Krista Leppik ja lasteaia õpetajad

Teade Virumaa Rahvaülikooli Seltsilt

Virumaa Rahvaülikooli Selts kogub erinevaid ajaloolisi materjale, mis on seotud aastatel 1925-1940 Kundas tegutsenud Virumaa Rahvaülikooliga.

Oodatud on fotod, kirjad, märgid, sümboolika, õppevahendid ja -materjalid, tunnistused jmt.

Soovi korral säilitame originaali omanikule ja teeme sellest fotod või digitaliseerime. Palume ühendust võtta aadressil selts@selts.ee või telefonil +372 5656 7467.

Nõuandeid internetis ostlemiseks

Kadri Paul, tarbijakaitseamet

Mugav on ostud teha kodust väljumata – just sellist võimalust pakuvad e-kauplused. Kindlasti on e-poest tellimine hea alternatiiv tavakauplusest ostmisele, kuid võrreldes tavakauplusest ostmisega on internetis ostlemisel mõningad nüansid, millelega tarbija peaks arvestama.

Eraisik või juriidiline isik

Enne e-poest kauba tellimist tuleb endale selgeks teha, kas pood kuulub juriidilisele või füüsilisele isikule. Seda saab teada, kui vaadata, kelle pangakontole tuleb raha kanda ja seejärel kontrollida, kas ettevõtte või füüsilisest isikust ettevõtja on registreeritud äriregistris. Paljud eraisikud müüvad kaupu ja teenuseid kuulutuste kaudu internetiportalides ja ka suhtlusvõrgustikes. Sellisel juhul on oht, et ostetav kaup on võltsitud, lisaks ei kehti eraisikult ostes kaubale seadusest tulenev kaitse ega laiene tarbijaõigused ning tarbija ei saa probleemide korral pöörduda tarbijakaitseameti poole.

Lisaks eraisikult ostmisele on risk suurem ka kauba tellimisel väljastpoolt Euroopa Liitu (EL). Tellides kaupa kolmandatest riikidest, näiteks USA-st või Hiinast, ei saa tarbija probleemide korral abi tarbijakaitseametist ega EL-i tarbija nõustamiskeskusest.

Üldine taustakontroll

Kuna internetis on palju fiktiivseid e-kauplusi, mille abil võetakse vastu tellimusi neid kunagi täitmata, on oluline enne ostmist teha lisaks e-poe üldine taustakontroll. Selleks tasub

otsingumootorite abil vaadata lisainfot müüja varasema tegevuse ja ostjatega käitumise kohta, kuid seejuures arvestada ka sellega, et sotsiaalmeedias ja ajaveebides võidakse levitada ebaõigeid ja eksitavaid arvustusi ja ülevaateid konkreetsete e-kaupluste või e-teenuste kvaliteedi kohta. E-poe tausta kontrollimisel on abiks ka tarbijakaitseameti kodulehel olev must nimekiri e-kauplejatest, kes ei järgi seadusi või ei täida oma kohustusi tarbijate ees või keelduvad täitmast tarbijakaebuste komisjoni otsuseid. Lisaks tasub enne tellimuse tegemist saata müüjale kiri mõne küsimusega ja vaadata, kas ja kuidas kaupleja sellele vastab.

E-poe tingimused ja tarbijale mõeldud muu teave kodulehel

Enne ostmist tuleb vaadata, kas ja millist tarbijale mõeldud infot e-kaupluse kodulehel leidub. E-poe veebilehel peab kindlasti olema järgmine teave: müüja nimi, asukohta ja e-posti aadress, kuhu probleemide puhul pöörduda; lepingust taganemise, kauba tagastamise ja pretensioonide esitamise tingimused; kuidas ja millal peab kauba eest maksma; kui kaua võtab aega kauba kohalejõudmine ja kui suur on postikulu, samuti see, kes kannab tagastamiskulud. Tarbijat tuleb teavitada ka sellest, kui tema sõlmitavale lepingule ei laiene taganemisõigus või kui mingi tegevuse tõttu taganemisõigus lõpeb. Välismaise e-poe kodulehel peab olema ka märgitud, milliste riikide seadused sealt ostes kehtivad.

E-poes tuleb tutvuda tähelepanelikult kauba tellimistingimustega, seejuures pöörata eriti suurt tähelepanu sellele, kuidas ja millal peab kauba eest maksma ja millised võivad olla lisakulud.

Ostude eest tasumine

Mõistlik on internetiostude eest tasuda rahvusvahelise krediitkaardiga, sest nii on ebaausa kaupleja otsa komistamisel suurem võimalus ette makstud summa panga abiga tagasi saada. Risk on väiksem ka siis, kui teha makse deposiitarvele vastava vahendaja kaudu (nt PayPal). Suuremate ostude tegemisel tasub eelistada kauplejaid, kes soovivad saada osalist ettemaksu või võimaldavad hoopis maksmist kauba kättesaamisel.

14-päevase taganemisõiguse kasutamine

Oluline on teada, et e-poest ostetud kaubaga võib tutvuda samamoodi nagu jaekaupluses. Kui ostetud toode mingil põhjusel siiski ei sobi või tarbija pole teenusega rahul, siis on tal õigus

lepingust taganeda 14 päeva jooksul alates kauba kättesaamisest või teenuslepingu sõlmimisest. Tarbija peab olema kursis, et kui ta otsustab kasutada 14-päevast taganemisõigust, siis peab ta tegema selleks e-kauplejale kindlasti ka taganemisavalduse. Tarbija poolt kauba tagasisaatmise ja e-kaupleja poolt tarbijale raha tagastamise tähtaeg on 14 päeva. Seejuures peab kaupleja tarbijale lisaks kauba maksumusele tagastama kauba kättetoimetamisega seotud kulud. Kauplejal on õigus tagasimaksega viivitada juhul, kui tarbija ei ole kaupa tagasi saatnud või esitanud tõendit, et ta on kauba teele pannud.

Sünnipäevad jaanuaris

Virve Sipria (08. 01) – 85
Helju Noormaa (16. 01) – 84
Alli Tõnissoo (22. 01) – 75
Heili Tarjan (02. 01) – 70

Palju õnne !

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatused:

<p>Viru-Nigula Õ poe juures kell 9.00-10.30</p>	<p>I kvartalis 9. veebruaril 9. märtsil</p>
--	--

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfo Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

MAARJAHEIN E. Puhilas

Maarjahein on jälle koos
 eided-taadid jutuhuos
 käimas kõva jutuvada
 tervist siunatakse taga.

Mõnel lausa mitu viga
 teisel kõrge eluiga
 rohud kallid nii mis kole
 pins on väike, raha pole.

Kaugel meist on arstiabi
 külje alla poeb tõbi
 kellelgi ei kanad mune
 teisel jälle kukke pole.

Nüüd jätkem jutt ja jätkem vada,
 asi polegi nii mäda
 ei meil enam ole mahti,
 kohe läheb tantsuks lahti

Ervin, tõmba lõõts nüüd valla,
 viisid kaunimad sealt kalla,
 Hillar talle kaasa mängi
 kutsu kõik nüüd tantsuringi !

Tantsu keegi meist ei pelga,
 tuleb sirgelt hoida selga.

Tantsu lüües unub vanus, unub iga,
 terviselgi pole viga.

Veel tantsiks polkat, tantsiks rumbat,
 kuid jalad kanged nagu sambad
 vaid aeglast valssi keerutan,
 möödund aegu meenutan.

Sa armasta ja hoia elu –
 ei murra sind siis ükski valu.

Kadund noorust ära leina,
 tule meie seltsi Maarjaheina !

**Viru-Nigula Teataja * väljaandja Viru-Nigula
 Vallavalitsus * toimetab Marit Laast * info 32 29 631**